

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра публічного управління та менеджменту організацій

ДЕРЖАВНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА

Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «магістр» денної та заочної форми навчання спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри публічного управління
та менеджменту організацій
Протокол №1
від 03.09.2019

Чернігів 2019

Державна економічна політика. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «магістр» денної та заочної форми навчання спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»: /Укл.: Косач І.А., д.е.н, доц. – Чернігів, 2019. – 19 с. (Укр. мов.)

Укладач: : Косач І.А. д.е.н, доцент, доцент кафедри публічного управління та менеджменту організацій

Рецензент: Дука А.П., д.е.н, доцент, професор кафедри публічного управління та менеджменту організацій

Відповідальний за випуск: Пономаренко С.І., к.е.н, доцент, зав. кафедри публічного управління та менеджменту організацій

Методичні вказівки укладено відповідно до програми курсу "Державна економічна політика" з урахуванням основних напрямів реформування економіки України і нових підходів до її структуризації та регулювання. Зазначені методичні матеріали дозволяють закріпити вивчений матеріал і поглибити свої знання та більш ґрунтовно підійти до опрацювання програми курсу.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Тема 1. Сутність державної економічної політики	3
Тема 2. Теоретичні основи економічної політики держави	4
Тема 3. Стратегія соціально-економічного розвитку країни	5
Тема 4. Державна політика в сфері зайнятості	7
Тема 5. Фінансова політика	9
Тема 6. Структурна та інвестиційна політика	10
Тема 7. Науково-технічна та інноваційна політика	11
Тема 8. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	12
Тема 9. Державне регулювання цін та інфляції	15
Тема 10. Регіональна економічна політика	16
Рекомендовані джерела та література	17

ВСТУП

Методичні вказівки містять завдання практичних занять по темах курсу «Державна економічна політика», метою яких є закріплення знань студентів, одержаних під час слухання лекцій.

Мета викладання дисципліни – формування системи знань про сутність і зміст державної економічної політики як філософію підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки і конкуренції.

Задачі викладання дисципліни – вивчення основних понять, систем і алгоритмів ДЕП.

Для вивчення предмету “Державна економічна політика” слухачі повинні володіти знаннями з гуманітарних та частково прикладних дисциплін на загальному рівні, вміти узагальнювати та конкретизувати, робити логічні побудови, знаходити практичне застосування теоретичним знанням, а також вміти конспектувати, користуватися навчальною, науково-методичною літературою, працювати з монографічною літературою та джерелами.

У результаті вивчення дисципліни слухач повинен:

знати:

- сутність, мету, завдання державної економічної політики;
- методологічні основи та засоби впливу держави на соціально-економічний розвиток і соціально-економічне прогнозування;
- особливості державного регулювання різних сфер господарської і соціальної діяльності;
- світовий досвід державного регулювання економіки;

вміти:

- аналізувати сучасні економічні проблеми;
- застосовувати набуті знання в конкретних ситуаціях економічної діяльності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.

Контрольні питання

- 1. Вади ринкового саморегулювання.**
- 2. Основні функції держави в сучасній економіці**
- 3. Методи державного регулювання економіки.**

4. Органи державної влади в системі державної економічної політики.

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Основні недоліки ринкового саморегулювання.
2. Типи регулювання економічних систем.
3. Напрямки та форми впливу держави на економічні процеси.
4. Чим обумовлені масштаби ДЕП?
5. Сутність правових, економічних та адміністративних методів державного регулювання економіки.
6. Коли використання адміністративних методів є ефективнішим, ніж економічних?
7. Які органи державної влади здійснюють керівництво економікою України, що належать до їх компетенції?

Завдання 2.

Підготуйте презентації на тему.

1. Ринкова, командна та змішану форми організації економіки.
2. Сутність монополізації економіки як вада ринкового саморегулювання.
3. Суспільні товари: сутність та функції.

Завдання 3

Ситуація для аналізу.

Як би Ви прокоментували таке твердження американського економіста П. Хейне: «Оскільки в дійсності дохід не розподіляється, він, по суті, не може і перерозподілятися. ... Найбільше, що може зробити держава - це змінити правила гри в надії забезпечити більш бажаний результат ». Чому ж ми продовжуємо використовувати вираз «державна політика перерозподілу доходів»?

ТЕМА 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Контрольні питання

1. Еволюція теорій макроекономічного регулювання.
2. Кейнсіанська концепція регуляторної діяльності держави
3. Теорії неокласичного, неоліберального, неоконсервативного
4. напрямку
5. Основні моделі ринкової економіки

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Еволюція теорії і практики регулювання національної економіки. Чим вона викликана?
2. У чому полягає заслуга Дж.М. Кейнса?
3. Теорія економічних порядків В. Ойкена.
4. Теорія суспільного вибору Дж. Бьюкенена та К. Ероу.
5. Теорія політичного ділового циклу.
6. Політика стабілізації економічного циклу.

Завдання 2.

Підготуйте презентації на тему.

1. Кейнсіанська модель державного регулювання економіки.
2. Класична політична економія.
3. Неокласична модель державного регулювання економіки.
4. Американська (ліберальна модель) державного регулювання економіки.
5. Західноєвропейські моделі державного регулювання економіки.
6. Японська модель соціально ринкового господарства.

Завдання 3

Ситуація для аналізу.

У 1997 р Світовий банк опублікував звіт «Держава в мінливому світі», де розглянув позитивні риси і недоліки державного регулювання в різних країнах за останні 50 років. Основний висновок доповіді такий. Ефективна держава життєво необхідна для економічного процвітання, розвитку освіти та охорони здоров'я, зменшення соціальної нерівності. Однак автори доповіді вважають, що роль держави не повинна зводитися до безпосередньої участі в економічному зростанні, як це було в практиці «нового курсу» Ф.Рузвельта і в кейнсіанском вченні. Держава, на їхню думку, покликана виступати в якості гаранта: - основ законності; - стабільності політичного і економічного становища в країнах; - соціального забезпечення і освіти населення; - захисту навколишнього природного середовища. Чи згодні Ви з даною думкою?

ТЕМА 3. СТРАТЕГІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Контрольні питання

1. Основи макроекономічного прогнозування

- 2. Наукові основи макроекономічного планування.**
- 3. Основні форми державного планування.**
- 4. Стратегічне планування та програмування соціально-економічного розвитку.**

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

- 1.Що таке «стратегія соціально-економічного розвитку країни»?
- 2.Що таке «тактика»?
- 3.Які існують етапи цілепобудови?
- 4.Чим обумовлена необхідність соціально-економічного прогнозування та макроекономічного планування?
- 5.Яким чином здійснюється ранжування цілей?
- 6.Що таке «пріоритети в економіці»?
- 7.Що виступає критерієм визначення пріоритетів?
- 8.Які існують правила побудови дерева цілей?
- 9.Як класифікуються цілі?
- 10.У чому полягає сутність соціально орієнтованої ринкової економіки як стратегічної мети соціально-економічного розвитку в Україні?
11. Назвіть основні методи макроекономічного прогнозування.
12. Назвіть ознаки та функції індикативного планування.

Завдання 2.

Підготуйте презентації на тему.

1. Зміст і стан реалізації стратегії економічної та соціальної політики України.
2. Зміст прогнозування соціально-економічного розвитку.
3. Реалізація державних програм в Україні на сучасному етапі розвитку.
4. Індикативне планування: зміст, необхідність, реалізація.

Завдання 3

Розв'яжіть задачу.

Розрахуйте величину ВВП на підставі наведених нижче показників: заробітна плата найманих працівників - 3244; премії найманим працівникам - 517; внески на соціальне страхування - 444; внески в приватні фонди (пенсійний, медичного обслуговування, безробітних) - 985; доходи власників некорпоративних підприємств (індивідуальна, партнерська власність) - 402; рентні доходи (за володіння ресурсами, в тому числі і умовно нараховуються самим собі) - 7; доходи корпорацій (нерозподілений прибуток корпорацій, тобто після платежів працівникам, акціонерам, кредиторам) - 297; податок на прибуток корпорацій - 82; дивіденди (розподілений прибуток) - 96; чистий

відсоток (сума процентних платежів підприємств за вирахуванням суми отриманих ними відсотків плюс суми відсотків надходжень від економічних агентів інших країн) - 467; вартість зносу основного капіталу (амортизаційні відрахування) - 60; непрямі податки на бізнес (з продажів, ліцензійні платежі, митні збори) - 58; інші виплати - 0,5.

Завдання 4

Ситуація для аналізу

Лауреат Нобелівської премії з економіки Василь Леонт'єв (США) при роз'ясненні студентам, як діє національна економіка, порівняв її з яхтою, що знаходиться в морі. «Щоб справи йшли добре, потрібен вітер - це зацікавленість. Кермо - державне регулювання. У американської економіки слабкий кермо. Не можна робити так, як говорив Рейган: підніміть вітрила, нехай їх наповнить вітер, і йдіть в кабіну коктейль пити. Так нас і на скелі винесе, розіб'є яхту вщент ... Я думаю, що більш правильно роблять японці. У них, звичайно, є приватна ініціатива, але і держава відіграє більшу роль, впливаючи на розвиток економіки в кращому напрямку. З усіх капіталістичних країн, у яких в даний час можна чогось повчитися, я б вибрав не США, а Японію». До речі, Японія має більш ніж 30-річний досвід загальнодержавного планування в умовах ринкового господарства. Тут регулярно складаються середньо- і довгострокові програми соціально-економічного розвитку, які є індикативними (рекомендаційними) і безадресними. На практиці більшість компаній в значній мірі будує свою виробничо-комерційну діяльність, виходячи з прогнозів і рекомендацій загального плану. Чи правий, на Ваш погляд, В. Леонт'єв?

ТЕМА 4. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ

1. Ринок праці. Попит і пропозиція на ринку праці.
2. Сегментація ринку праці.
3. Зайнятість: суть, принципи та форми. Соціально-демографічні групи в сфері зайнятості.
4. Види безробіття.
5. Державні програми в сфері зайнятості

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Розкрийте методику розрахунку мінімального споживчого бюджету.
2. Який зміст зведеного балансу трудових ресурсів?
3. Який зміст балансу ринку праці?
4. У чому полягає сутність державної політики в сфері зайнятості населення?

5. Які показники використовуються для оцінки диференціації доходів населення?
6. До яких заходів може вдаватися держава з метою стримування невинного розширення населення?
7. Чому бідність є однією з найгостріших соціальних проблем сучасності?
8. Як вимірюються рівень, масштаби та глибина бідності населення?
9. Які соціально-економічні функції в суспільстві виконує середній клас?
10. Назвіть основні критерії ідентифікації середнього класу.
11. Розкрийте сутність та принципи соціальної політики.
12. Назвіть основні соціальні пріоритети стратегічного характеру
13. Що таке соціальні амортизатори? Яку роль вони відіграють в
14. економіці?
15. Назвіть елементи механізму розподілу та перерозподілу доходів.
16. Які цілі ставить держава, регулюючи оплату праці?
17. Яку роль у соціальній політиці відіграє соціальне страхування?
18. Назвіть основні форми та принципи соціального страхування.

Завдання 2.

Підготуйте презентації на тему.

1. Державне регулювання ринку праці та зайнятості населення.
2. Система соціального захисту в Україні.
3. Головні напрямки соціальної політики в Україні на сучасному етапі.
4. Фрикційне, структурне, циклічне і природне безробіття.
5. Активні та пасивні заходи регулювання зайнятості населення.
6. Засоби державного регулювання зайнятості населення.

Завдання 3

Розв'яжіть задачу.

1. Природний рівень безробіття в поточному році становить 6%, а фактичний - 10%. а) Визначте величину відносного відставання фактичного ВВП від потенційного за умови, що коефіцієнт чутливості ВВП до динаміки циклічного безробіття дорівнює 2. б) Якщо фактичний обсяг випуску в тому ж році склав 600 млрд. дол., то які втрати ВВП, спричинені циклічним безробіттям?

2. Є така інформація: чисельність зайнятих 85 млн. чоловік, чисельність безробітних 15 млн. чоловік. а) Розрахуйте рівень безробіття. б) Через місяць з 85 млн. чоловік, що мали роботу, були звільнені 0,5 млн. чоловік; 1 млн. Осіб з числа офіційно зареєстрованих безробітних припинили пошуки роботи. Визначте, які тепер: (1) чисельність зайнятих, (2) кількість безробітних і (3) рівень безробіття.

3. Використовуючи закон Оукена, розрахуйте величину втрат ВВП при фактичному рівні безробіття 9,4%, фактичний обсяг виробництва 585,3 млрд.

Руб., За умови, що природний рівень безробіття дорівнює 4% і коефіцієнт чутливості динаміки ВВП до динаміки циклічного безробіття дорівнює 3.

Завдання 4

Ситуація для аналізу.

Сутність завдання забезпечення зайнятості працездатного населення складається в досягненні рівноваги між чисельністю економічно активного населення і кількістю необхідних для нього робочих місць. При цьому важливо забезпечити відповідність професії працівників і спеціалізації робочих місць і видів виконуваних технологічних операцій. В умовах сучасної ринкової економіки завдання працевлаштування людей виконують як підприємства, так і держава. Перерахуйте практичні заходи, що вживаються державою при здійсненні нею політики зайнятості

ТЕМА 5. ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Контрольні питання

- 1. Грошово-кредитна політика в Україні на сучасному етапі.**
- 2. Бюджетно-фінансова політика в Україні на сучасному етапі.**
- 3. Зміст фіскальної політики в Україні.**

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Назвіть складові фінансової системи України.
2. Назвіть складові бюджетної системи України.
3. Назвіть складові податкової системи України.
4. У чому зміст зведеного балансу фінансових ресурсів держави?
5. Що таке «доходи та видатки державного бюджету України»? З яких частин складається дохідна і витратна частини держбюджету?
6. У чому полягають сутність і основні завдання фіскальної політики?
7. Що включає категорія «державний борг»? Наскільки небезпечний він для економіки взагалі?
8. Який взаємозв'язок бюджетного дефіциту і державного боргу?
9. Дайте визначення податку: а) прогресивному, регресивному, пропорційному; б) прямому і непрямому.
10. Охарактеризуйте принципи оподаткування.

11. У чому полягає суть державного замовлення як засобу державного регулювання економіки?
12. На яких принципах здійснюються державні закупівлі?
13. Які є види грошово-кредитної політики? За допомогою яких важелів здійснюється антициклічне регулювання економіки?
14. Які основні функції центрального банку? У чому полягають відмінності центрального банку від комерційних банків?
15. Охарактеризуйте основні інструменти грошово-кредитної політики.

Завдання 2.

Підготуйте презентації на тему.

1. Характеристика держави як суб'єкта ринку цінних паперів.
2. Основні етапи бюджетного процесу в Україні.
3. Основні функції податків.
4. Принципи побудови податкової системи.
5. Система оподаткування України.

Завдання 3

Ситуація для аналізу.

1. В країні існує досить високий рівень інфляції. Необхідно швидко вжити заходів і пригальмувати інфляційні процеси. Що робитиме в цій ситуації Центральний банк? Яким напрямком кредитно-грошової політики буде віддаватися перевага?

2. Як відрізнити інфляцію від гіперінфляції? Серед економістів ходить кумедний анекдот про спосіб розмежування цих понять: припустимо, Ви, в умовах зростаючих темпів інфляції, отримали зарплату - величезну купу паперових грошей, яку помістили у великий кошик. По дорозі додому Ви зупинились біля кіоску купити газету, а кошик з грошима залишили поруч на асфальті. Якщо через пару секунд Ви виявили порожню корзину, то це всього лише інфляція. А якщо на асфальті валяється вся Ваша купа грошей, але вкрали кошик, то це - гіперінфляція! Могли б Ви дати науковий коментар цього анекдоту з точки зору економічної теорії?

3. Відомий французький економіст Л. Столера в своїй книзі «Рівновага і економічне зростання» писав: «Як часто кажуть, інфляція - це перш за все віра в інфляцію». Ви згодні з цим твердженням? Причому тут віра і, взагалі, психологічні аспекти при поясненні економічних категорій?

4. Деякі економісти підкреслюють, що найголовніша причина інфляції - політична. Так, М. Дамбровський, колишній в 1989-1990 рр. першим заступником міністрів фінансів Польщі, стверджував: «Будь-яка інфляція перш за все має політичне коріння». Ви згодні з таким твердженням? При будь-якому варіанті відповіді аргументуйте його.

ТЕМА 6. СТРУКТУРНА ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Контрольні питання

1. Економічний зміст структурної політики держави та її основні види.
2. Основні показники оцінки структурних зрушень в економіці країни.
3. Державне регулювання структурних зрушень в економіці та структурна політика держави.
4. Механізми внутрішнього та зовнішнього інвестування.

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Які пропорції характеризують відтворювальну, галузеву, територіальну, соціальну структуру економіки?
2. У чому полягає сутність пасивної та активної структурної політики?
3. Які стратегії застосовується до пріоритетних і непріоритетних елементів структури?
4. Які критерії застосовуються для визначення пріоритетних галузей економіки?
5. За допомогою яких методів держава здійснює регулювання структурних зрушень в економіці?
6. Що таке державна інвестиційна політика і з якою метою вона здійснюється?
7. Як здійснюється управління інвестиційною діяльністю?

Завдання 2.

Підготуйте презентації на тему.

1. Принципи державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні.
2. Критерії визначення пріоритетних об'єктів інвестування.
3. Інструменти податкового регулювання інвестиційної діяльності.
4. Інструменти бюджетного та грошово-кредитного регулювання інвестиційної діяльності.
5. Формування сприятливого інвестиційного середовища в Україні: проблеми та перспективи.
6. Практична реалізація активної структурної політики (зарубіжний досвід).
7. Практична реалізація пасивної структурної політики (зарубіжний досвід).

ТЕМА 7. НАУКОВО – ТЕХНІЧНА ТА ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА

Контрольні питання

- 1. Сутність процесу державного регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності.**
- 2. Основні інструменти механізму державного сприяння формуванню і розвитку національної інноваційної системи.**
- 3. Основні показники науково-технічної та інноваційної діяльності країни та її регіонів.**

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Чим зумовлена об'єктивна необхідність втручання держави у розвиток НТП?
2. Як впливає НТП на соціально-економічний розвиток?
3. Як впливає НТП на криву виробничих можливостей?
4. Як впливає НТП на рівноважне економічне зростання?
5. Що належить до принципів державної науково-технічної політики?
6. У чому полягає сутність простого внутрішньоорганізаційного, простого міжорганізаційного та розширеного інноваційних процесів?
7. Яким чином класифікуються інновації?
8. Розкрийте зміст етапів (фаз) поширення інновацій.
9. У чому полягає сутність екстерналій від інноваційної діяльності?
10. Що належить до методів державного регулювання інноваційних процесів?
11. Які основні принципи державного управління та регулювання у науковій і науковотехнічній діяльності?
12. Яку роль у розвитку НТП відіграють технологічні парки?

Завдання 2.

Підготуйте презентації на тему.

1. Функції державних органів України у сфері науково-технічної політики.
2. Прямі методи реалізації науково-технічної політики.
3. Види, об'єкти і суб'єкти інноваційної діяльності.
4. Науково-технічна політика провідних країн світу.
5. Проблеми формування інноваційної системи в Україні.
6. Науково-технічна та інноваційна політика в Україні на сучасному етапі розвитку.

ТЕМА 8. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Контрольні питання

1. Сутність зовнішньоекономічної політики держави. Функції органів влади в здійсненні зовнішньоекономічної політики.
2. Зовнішня торгівля. Протекціонізм та фрітрейдерство.
3. Митно-тарифне регулювання. Валютне регулювання.
4. Платіжний баланс країни.

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. У чому полягають сутність і завдання зовнішньоекономічної політики держави?
2. Чим викликана необхідність державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
3. Які основні пріоритети зовнішньоекономічної політики України?
4. Що означає національний режим для іноземних суб'єктів ЗЕД на території України?
5. Що означає режим найбільшого сприяння для іноземних суб'єктів ЗЕД на території України?
6. Що означає спеціальний режим для іноземних суб'єктів ЗЕД на території України?
7. У чому полягає сутність адміністративних методів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
8. У чому полягає сутність економічних методів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
9. У чому полягає сутність політики вільної торгівлі?
10. У чому полягає сутність політики протекціонізму?
11. Що таке мито і для чого воно використовується державою?
12. Згідно з якими принципами здійснюється оподаткування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України?
13. Що таке валютне регулювання?
14. Основні способи стимулювання експортного виробництва.
15. У чому полягає суть платіжного балансу країни?
16. Охарактеризуйте структуру платіжного балансу.
17. У чому полягає суть та призначення золотовалютних резервів?
18. Що таке спеціальні права запозичення?

Завдання 2.

Підготуйте презентацію на тему

1. Розвиток вільних (спеціальних) економічних зон в Україні.
2. Європейський вектор зовнішньоекономічної політики України.

3. Роль платіжного балансу в регулюванні зовнішньоекономічної діяльності.
4. Залучення іноземного капіталу в Україні.
5. Сутність індикативних цін як нетарифного інструмента державного регулювання ЗЕД.
6. Сутність державної політики залучення іноземних інвестицій.
7. Умови та вимоги щодо здійснення вітчизняних інвестицій за кордон.

Завдання 3.

Розв'яжіть задачу.

1. Розрахувати обсяг зовнішньоторговельного обороту, торговельне сальдо, експортну та імпорتنу квоти України за минулий рік згідно статистичної інформації.
2. Проаналізувати товарну та географічну структуру експорту та імпорту України, її зовнішньоекономічне положення.
3. Для того, щоб засвоїти теорію міжнародної торгівлі, її форми і методи, інструменти зовнішньоторговельної політики, необхідно володіти наступними поняттями і термінами. Для кожного з них підберіть відповідне визначення.

Ключові поняття і терміни

1. Абсолютна перевага.
2. Порівняльна перевага.
3. Умови торгівлі.
4. Зустрічна торгівля.
5. Бартер.
6. Компенсаційна угода.
7. Характеристики біржового товару.
8. Ф'ючерсна угода.
9. Тендер.
10. Мито.
11. Демпінг.
12. Антидемпінгове мито.
13. Імпортна квота.
14. Протекціонізм.
15. Експортна квота.

Визначення

- А. Безвалютний, але оцінений і збалансований обмін товарами.
- Б. Зовнішньоторговельна операція, що припускає визначені умови відшкодування кредиту, отриманого при постачанні товарів.

- В. Кількісні обмеження на експорт товару, що вводяться державними органами.
- Г. Кількісні обмеження на імпорт товару, що вводяться державними органами.
- Д. Продаж товарів за кордоном за цінами нижче витрат виробництва.
- Е. Зовнішньоторговельна операція, для якої передбачені зустрічні зобов'язання експортерів закупити товари в імпортерів.
- Ж. Угода на біржі, чинена з метою спекуляції і страхування від втрат, зв'язаних зі зміною цін.
- З. Якісна однорідність і взаємозамінність окремих одиниць товару, що створюють можливість продажу товарів за встановленими стандартами й зразками.
- И. Конкурсна форма розміщення замовлень на закупівлю устаткування і будівельних послуг.
- К. Імпортне мито, яким обкладається товар, експортований по штучно занижених цінах.
- Л. Податок, стягнутий з товарів, що перетинають кордон країни.
- М. Здатність країни виробляти товар з меншими альтернативними витратами в порівнянні з торговельними партнерами.
- Н. Здатність країни виробляти товар з меншими витратами в порівнянні з торговельними партнерами.
- О. Співвідношення динаміки середніх експортних і середніх імпортних цін.
- П. Державна практика захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції.

ТЕМА 9. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН ТА ІНФЛЯЦІЇ

Контрольні питання

- 1. Державна політика ціноутворення: необхідність та сутність.**
- 2. Система органів і правова основа державного регулювання цін.**
- 3. Антиінфляційна політика держави.**

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Чим викликана необхідність державного регулювання цін?
2. Які державні органи України утворюють систему органів ціноутворення?
3. Яким чином розподіляється компетенція державних органів ціноутворення в Україні?
4. Які є форми та державного регулювання цін?
5. Охарактеризуйте типові цілі державного регулювання цін і механізм досягнення їх.
6. У чому полягає мета, сутність та які наслідки введення граничних рівнів

рентабельності?

7. У чому полягає сутність запровадження механізму декларування цін?
8. У чому полягає сутність антиінфляційної політики?
9. У чому полягає сутність та які інструменти політики доходів?
10. У чому полягає сутність та які інструменти дефляційної політики?
11. У чому полягає сутність та які інструменти адаптаційної політики?

Завдання 2.

Підготуйте презентації на тему.

1. Шляхи подолання інфляції в Україні 90-і рр. ХХ ст.
2. Реалізація антиінфляційної політики в Україні на сучасному етапі.
3. Державне регулювання цін в змішаній економічній системі.
4. Сутність антиінфляційної політики.
5. Сутність та інструменти політики доходів.
6. Сутність та які інструменти дефляційної політики.
7. Сутність та які інструменти адаптаційної політики?

ТЕМА 9. РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА

Контрольні питання

1. Сутність регіональної економічної політики.
2. Механізм реалізації регіональної економічної політики держави.
3. Державна регіональна фінансова політика.

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. У чому полягає сутність регіональної економічної політики?
2. Які повноваження місцевих представницьких органів адміністративно-територіальних утворень України?
3. Які складові елементи механізму реалізації регіональної економічної політики держави?
4. Яка роль державної фінансової політики в економічному розвитку регіонів?
5. За рахунок яких джерел формуються доходи місцевих бюджетів?
6. В чому полягає сутність реформи децентралізації влади?
7. Що є об'єктом державної регіональної політики?
8. Розкрийте суть та основні інструменти регіональної бюджетно-фінансової політики.
9. Розкрийте структуру державних регіональних програм.

Завдання 2.

Підготуйте презентації на тему.

1. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону.
2. Переваги та недоліки реформи децентралізації влади в Україні.
3. Механізм запровадження місцевих податків і зборів.
4. Сутність пріоритетних напрямів державної регіональної економічної політики.

Рекомендовані джерела та література

1. Конституція України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
2. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
3. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
5. Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
6. Про Державний бюджет України на ... рік [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
7. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
8. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
9. Про державну підтримку малого підприємництва [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
10. Про зайнятість населення [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
11. Про здійснення державних закупівель [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
12. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
13. Про Єдиний митний тариф [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
14. Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.

15. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
16. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
17. Про місцеві державні адміністрації [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
18. Про наукову і науковотехнічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
19. Про Національний банк України [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
20. Про оплату праці [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
21. Про стимулювання розвитку регіонів [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
22. Бліщук К. М. Економічний аналіз державної політики: теорія та застосування [Текст] : навч. посіб. / К. М. Бліщук. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. — 160с.
23. Бодров В. Г. Державне регулювання економіки та економічна політика [Текст] : навч. посіб. / В. Г. Бодров, О. М. Сафронова, Н. І. Балдич. — К. : Академвидав, 2010. — 520 с. — (Серія “Альмамастер”).
24. Вергун М. Г. Державне управління та державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / Вергун М. Г., Маслак П. В.; Мво освіти і науки України ; Житомир. нац. агрокол. унт, Інт післядиплом. освіти та дорадництва. — Житомир : Рута, 2009. — 237 с.
25. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / С. М. Чистов, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко [та ін.]. — 2ге вид. допов. і доопрац. — К. : КНЕУ, 2005. — 440 с.
26. Дідківська Л. І. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / Л. І. Дідківська, Л. С. Головка. — 5те вид., стер. — К. : Знання, 2006. — 213 с.
27. Стеченко Д. М. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / Д. М. Стеченко. — К. : Вікар, 2003. — 262 с.
28. Стігліц, Джозеф Е. Економіка державного сектора [Текст] /Стігліц, Джозеф Е. ; пер. з англ. : А. Олійник, Р. Скільський. — К. : Основи, 1998. — 854 с.
29. Ушакова, Н. Г. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. метод. посібник. / Н. Г. Ушакова, Л. М. Зарецька – Х. : ХДУХТ, 2014. – 225 с.
30. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / Л. А. Швайка. — К. : Знання, 2006. — 435 с.